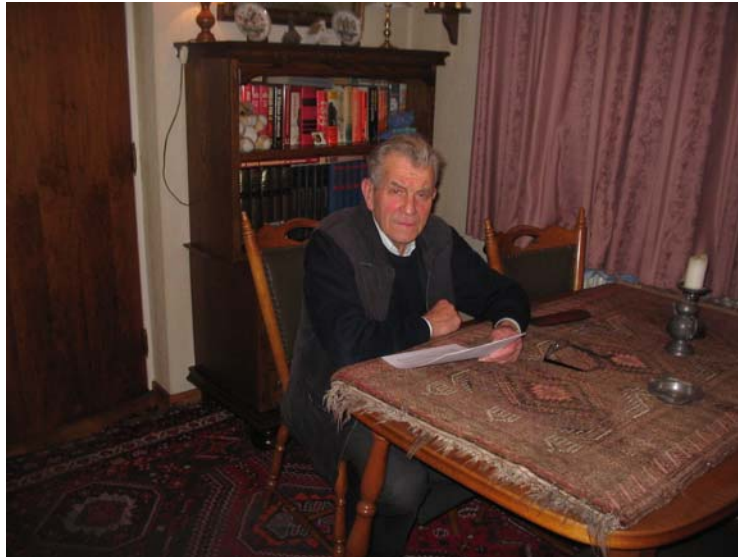

Evacuatieverhaal van de familie Meerten - Gerrits 6 november 1944 tot 25 januari 1945

Van Dorpsstraat 58 te Pey naar de Kerkweg 9 te Maria Hoop

Verteld door Graad Meerten

Op verzoek van de samenstellers van de website van Peijerlandj heeft Graad zijn verhaal gedaan. Hij is een man die beschikt over een bijna fotografisch geheugen voor data en ingrijpende zaken die in zijn omgeving gebeurd zijn, daarbij ook nog een zeer goede verteller.

Wij zullen zijn verhaal waarbij tig onderwerpen aan de orde kwamen beperken tot het evacuatiegedeelte en de gebeurtenissen in die periode.

Evacuatiebevel en het vertrek:

De familie Meerten-Gerrits, moeder en zes kinderen woonden aan de Dorpsstraat 58 te Pey.

Vader was in oktober 1940, op 50 jarige leeftijd, overleden.

Er werd een bevelschrift uitgevaardigd dat ook de bewoners van de Dorpsstraat te Pey met ingang van 6 november 1944 moesten evacueren. De huizen mochten niet afgesloten worden. Er werden een aantal plaatsen genoemd waar men naar toe kon gaan.

Mam had familie op Maria Hoop wonen en daar konden wij gelukkig terecht.

Graad en zijn broer Herman kwamen net terug van hout verzamelen in het bos nabij het Kranenbroek toen ze van de evacuatie te horen kregen. Hondenkar leeg gemaakt en maar zo snel mogelijk naar huis. Ze waren respectievelijk 16 en 12 jaar.

Thuis werd gezamenlijk bekeken wat er het beste meegenomen kon worden, dat was natuurlijk niet zo makkelijk als je alleen maar over een hondenkar en een handkar beschikte om spullen op te laden. Maar als de tijd dringt moet je handelen.

De karren puilden uit en toen begon de barre tocht, via de landwegen naar Maria Hoop.

Verblijf op het evacuatie adres:

Op Maria Hoop kregen we huisvesting bij de familie Spieringshoek-Gerrits aan de kerkweg naast aannemer van Birgelen. Opvang werd prima geregeld.

Over huisvesting en eten hadden we in vergelijking met anderen niet te klagen. Al was het dan bijna iedere dag "moeremoos". Het noodlot sloeg echter toe aan het eind van de evacuatieperiode.

Sjeng de oudste zoon uit het gezin, 22 jaar, had zich al eerder moeten melden voor de Arbeiteinsatz, het werk bestond voornamelijk uit "schanzen" het graven van loopgraven en aanleggen van bunkers. Dit werk werd vanaf januari 1945 behoorlijk geïntensiveerd omdat er beweging begon te komen in het oorlogsfront vanaf Susteren.

Bij de familie Spieringshoek waren ook twee Duitse meisjes geëvacueerd uit Brüggelchen een dorpje vlak over de Duitse grens. Hun families waren ook moeten evacueren tot achter de Rijn maar zij waren niet meegegaan en in feite ondergedoken op Maria Hoop. Zij gingen regelmatig met de fiets via de achtertuin door de bossen naar huis en kwamen dan met tassen etenswaren terug, dat was een welkome aanvulling op onze proviand. Deze dames zijn tot op latere leeftijd trouw op bezoek gekomen en hebben zo hun dankbaarheid tot uitdrukking gebracht.

Vrijbankvlees was ook regelmatig verkrijgbaar bij slagerij Wolters te Maria Hoop.

paadje achter het huis richting Duitsland

Aan het einde van de evacuatieperiode kreeg de familie Meerten een groot verlies te verwerken:

Sjeng moest in de tweede helft van januari hoofdzakelijk meehelpen met het schoonmaken van de wegen richting Pey, zodat een eventuele terugtrekking van de Duitse troepen op Maria Hoop niet belemmerd zou worden. Dit was niet zonder gevaar, want over en weer was er van tijd tot tijd behoorlijk granaatvuur.

De laatste dagen voor de bevrijding kwamen er steeds minder tewerk gestelde opdagen, maar Sjeng onttrok zich om twee redenen hier niet aan en wel omdat hij zijn "collega's" niet alleen het vuile werk wilde laten opknappen en omdat de pakkans groot was en dan werd je naar Duitsland getransporteerd. Graad is de mening toegedaan dat indien zijn vader nog geleefd had dat die hem er wel van overtuigd zou hebben dat het gevaar van de granaten veel groter was, maar het zij zo.

Het noodlot sloeg toe op 17 januari 1945 onder verschrikkelijk granaatvuur moest er dekking gezocht worden. Sjeng deed dat te samen met Frans Sanders en Bair Laumen. Zij renden het bos in en dachten daar veilig te zijn. Sjeng zocht dekking door op de grond te gaan liggen, maar zijn twee kompanen renden door. Zij hoorden vlak achter zich een geweldige knal en zagen dat Sjeng door granaatsplinters getroffen werd. Zij gingen hulp halen en kwamen Graadje Ramakers uit Putbroek tegen die in de buurt was. Deze heeft toen snel een kruiwagen gehaald, daar wat stro ingelegd en tussen het granaatvuur

door is hij Sjeng toen op gaan halen. Deze werd vanuit ons evacuatieadres naar het klooster gebracht, waar een lazaret was ingericht. Hij werd in een kamertje rechts van de hoofdingang neergelegd. Mam was meegegaan, Pater rector was er ook en Dhr van Hout, gemeente ambtenaar uit Echt. Graad weet dit nog allemaal haarfijn. Erg vervelend was het wel dat Mam de kinderen verwachtte maar die konden door het aanhoudende granaatvuur hun schuilplaats niet verlaten. Sjeng is daar toen gestorven, hij was 22 jaar. Hij is begraven op het kerkhof van Maria Hoop. De verslagenheid was natuurlijk erg groot.

Rechts naast de hoofdingang van het voormalige Passionistenklooster het kamertje waar Sjeng stierf op 17 januari 1945

De weg terug en de confrontaties:

Maria Hoop werd op 24 januari 1945 bevrijd en de familie ging op 25 januari huiswaarts weer met de hondenkar en een handkar en geweldig terneergeslagen door het grote verlies van de oudste zoon die tevens kostwinner was. Het huis had het oorlogsgeweld goed doorstaan.

Maar de armoede werd hoe langer hoe nijpender. Door allerlei omstandigheden kwam bijstand heel slecht op gang zowel bij de gemeentelijke instanties, waar de weduwwrouwen van afhankelijk waren, alsmede bij de zgn. hulpdiensten. Aangezien wij een erg bescheiden familie waren kwamen wij meestal als laatste aan de beurt en dan was de koek al grotendeels verdeeld. Het blijde gevoel van de bevrijding hebben wij dan ook echt niet gekend want het werd een tijd van kommer en kwel maar door het doorzettingsvermogen van Mam, een van de vele oorlogsweduwen, hebben we het toch gered.

De medewerkers van de website "Pejjerlandj" van Thei Golsteijn zijn Graad Meerten erkentelijk dat hij dit familieverhaal heeft willen prijsgeven. Het is verbazingwekkend hoe exact hij bepaalde situaties nog kenschetste tot in de kleinste finesses.

Copyright

René Rutten©

Hingen, 7 februari 2010